

Barbara Krawczyk

Uniwersytet Jagielloński
Instytut Studiów Informacyjnych
e-mail: basia.krawczyk@uj.edu.pl

 <https://orcid.org/0000-0002-2849-8766>

Świat informacji w bibliotece czy biblioteka w świecie informacji? O zarządzaniu informacją w wybranych krakowskich bibliotekach akademickich

DOI: <https://doi.org/10.18778/0860-7435.38.04>

Abstrakt: Celem artykułu jest przedstawienie różnych sposobów zarządzania informacją w wybranych krakowskich bibliotekach akademickich. Do badania wyłoniono cztery z księżnic naukowych w Krakowie, tj. Bibliotekę Jagiellońską, Bibliotekę Główną AGH, Bibliotekę Główną Uniwersytetu Pedagogicznego oraz Bibliotekę Politechniki Krakowskiej. W artykule zostały porównane i poddane analizie usługi oferowane przez biblioteki dla różnych grup użytkowników. Omówione zostały przede wszystkim usługi świadczone przez jednostki odpowiedzialne za udzielanie informacji naukowej. Wśród nich znalazły się między innymi: kwerendy, analizy bibliometryczne, szkolenia grupowe, a także spersonalizowane kursy. W artykule zostały przedstawione także rozwiązania, jakimi dysponują wyłonione na potrzeby badania instytucje, których zamierzeniem jest podnoszenie kompetencji informacyjnych użytkowników dzisiejszych bibliotek.

Słowa kluczowe: biblioteki, zarządzanie informacją, kompetencje informacyjne, informacja naukowa

Wprowadzenie

Biblioteki od pokoleń stanowią podporę wiedzy i miejsce poszerzania horyzontów. Mimo faktu otwartej dostępności wielu danych naukowych oraz popularnonaukowych w zasobach sieci, do podstawowych zadań bibliotek, obok gromadzenia, opracowywania, przechowywania i ochrony zbiorów, należy między innymi prowadzenie szeroko rozumianej działalności informacyjnej (Tokarska, 2013, s. 25; Ustawa, 1997, s. 1). Biblioteki działające przy dużych ośrodkach akademickich mają na celu przede wszystkim zapewnienie dostępu do fachowej, specjalistycznej literatury zgodnej z profilem instytucji nadrzędnej. Pod pojęciem zapewnienia dostępu do zbiorów, obecnie kryje się kilka możliwości, wszakże książki nie muszą zawsze przybierać formy fizycznej. Rozległy i nadal stale poszerzający się świat piśmiennictwa elektronicznego wymusza na bibliotekach dostosowanie swoich przestrzeni i struktur do coraz to nowszych rozwiązań. Codziennność, w znacznej mierze opierająca się na stałym połączeniu z Internetem sprawiła, że użytkownicy bibliotek coraz częściej żądają dostępu do danych natychmiast, „tu i teraz”. Jest to spowodowane faktem, że większość czynności można przeprowadzać już zdalnie i zazwyczaj czas oczekiwania na reakcję działań wykonywanych w Internecie jest stosunkowo szybki. Ogrom informacji skrywanych w czeluściach Internetu jest niezmierny, jednak z każdym dniem powiększania się liczby rzetelnych, relewantnych danych pojawiających się w sieci równocześnie rośnie chaos i tzw. szum informacyjny (zob. Babik, cop. 2014). Nasuwa się zatem na myśl pytanie, w jaki sposób biblioteki mogą wspierać użytkowników informacji? Czy mają do zaoferowania uniwersalny pakiet informacji adekwatny do potrzeb użytkowników czy same muszą dbać o pozycję w wirtualnej przestrzeni? Głównym celem artykułu jest zaprezentowanie bibliotek jako ośrodków zarządzania informacją poprzez porównanie, omówienie i poddanie analizie usług świadczonych przez jednostki odpowiedzialne za udzielanie informacji naukowej w wybranych krakowskich bibliotekach akademickich.

Informacja i kompetencje informacyjne

Informację przetwarzaną, a kolejno udostępnianą można rozumieć na wiele sposobów, ze względu na jej interdyscyplinarność. Znaczenie pojęcia informacji definiowane jest w zależności od dziedziny nauki, w której podejmowana jest interpretacja. Jest to termin złożony, niejednoznaczny, ponieważ odnosi się do różnych obszarów wiedzy. Definicji informacji można poszukiwać między innymi w: naukach społecznych, psychologii, ale i naukach ścisłych, jak informatyka, biologia, cybernetyka i statystyka (Skelnik, 2018, s. 53). W odniesieniu do szeroko rozumianej informatologii, a zarazem powiązanej

z nią bibliologii, pojęcie informacji łączy się z komunikacją. Jest powiązane między innymi z wiadomością, czymś co wpływa na świadomość i podlega przetwarzaniu, a także dotyczy określonego kontekstu (Materska, 2007, s. 27). Stanowi zatem proces polegający na transformacji komunikatów (Lubański, 1974, s. 77–79), skutkujący rzeczywistą wiedzą, byciem poinformowanym. Informacja może w takim przypadku stanowić usługę związaną z całym wachlarzem działalności *stricte* komunikacyjnych, również za pośrednictwem mediów.

Bezapelacyjnie największym, dającym niewyczerpane możliwości komunikacji medium jest obecnie Internet. Trudno jest sobie wyobrazić życie bez dostępu do codziennych wiadomości, o każdej porze, kiedy tego potrzebujemy. Internet jest skarbnicą wiedzy, informacji, wiadomości i komunikatów, ale ze względu na to, że jest ogólnodostępny, a zarazem powierzchownie kontrolowany, pozwala również na samoistne tworzenie sidła, w które trafiają mniej wprawieni użytkownicy. Natłok danych powoduje występowanie zjawisk enigmatycznie nazywanych szumem i smogiem informacyjnym. Jeszcze w latach 90. XX w. Ryszard Tadeusiewicz rozważał przyszłość społeczeństwa postindustrialnego w cyberświecie przepelnionym danymi. Interpretował smog informacyjny jako:

złożony zespół problemów i zjawisk, związanych z dwoma zjawiskami: znacznym nadmiarem liczby źródeł informacji połączonych z wysoko problematyczną wartością wiadomości zawartych w znacznej części tych źródeł (Tadeusiewicz, 1999, s. 60).

W 2010 roku Wiesław Babik nazwał ten proces natłokiem informacji, który wciąż się nasila, niezależnie od źródła, którego dotyczy, tzn. zarówno przestrzeni Internetu, jak i rzeczywistości przez chociażby nieprzebraną ilość reklam trafiającą do ludzi każdego dnia (Babik, 2010, s. 21–22). Współcześni badacze nadal podejmują trud identyfikacji mechanizmów wpływających na rozkwit przeladowania informacyjnego. Przeciążenie informacjami niezależnie od sytuacji i miejsca jego występowania ma negatywny wpływ na rozwój społeczeństwa:

[...] jest to realne zagrożenie. Głównie ze względu na to, że niczym nieograniczony strumień informacji płynie przede wszystkim za pomocą mediów elektronicznych. Niestety nie jest to połączone ze zwiększeniem możliwości percepcyjnych człowieka (Czerski, 2020, s. 77).

Występowanie szumu informacyjnego w procesach poszukiwania danych wywołuje kolejne zjawisko ściśle z nim związane, jakim jest stres informacyjny (Czerski, 2020, s. 79). Łatwość dostępu do informacji i szybkość jej pozyskiwania wywołuje często lawinę frustracji, ponieważ jest ona taką tylko z pozoru. Rozwój mediów, a przede wszystkim Internetu dostarcza ogromu danych,

które nie podlegają automatycznej selekcji. Rzadko są recenzowane, jeszcze rzadziej porządkowane w logiczny, spójny zbiór. „W skali ogólnoswiatowej nastąpiła nadprodukcja informacji, doprowadzając do inflacji jej wartości” (Ledzińska, 2002, s. 81).

Stres informacyjny może być odczuwalny na każdym etapie prowadzenia działań mających na celu uzyskanie poszukiwanych danych. Nadmiar, szum, smog czy przeładowanie informacjami jedynie wzmacnia poziom odczuwalnego dyskomfortu przeradzającego się w stres. „Człowiek rejestrujący nadmierną ilość faktów poddawany jest silnej stymulacji informacyjnej” [...], która odciska wyraźny ślad na zdrowiu ludzi. Nieumiejetne postrzeganie informacji może spowodować utratę kontroli nad racjonalną dyferencją danych priorytetowych i marginalnych (Jachym, 2017, s. 25–26; Czerski, 2020, s. 79).

Obok przeładowania informacjami w Internecie można zaobserwować jeszcze między innymi zjawisko baniek informacyjnych i baniek filtrujących. Użytkownicy sieci są niczym klienci zakładu krawieckiego. Każde jedno działanie podejmowane w cyberprzestrzeni stanowi wzbierający strumień rezultatów, w którym są poniekąd zamykani. Tak, jak krawiec ściąga miarę, aby dobrać najlepszy krój, tak samo serwisy i wyszukiwarki internetowe pozyskują informacje o upodobaniach użytkowników, aby dostarczać zindywidualizowanych, „skrojonych na miarę” danych, adekwatnych do zainteresowań, potrzeb i celów poszczególnych osób (Krakowska, 2022, s. 192–204; Idzik & Klepka, 2021, s. 202; Nowak, 2021, s. 63–65; Popiołek & Sroka, 2019, s. 161–162). Są to kolejne pułapki w jakie mogą wpaść użytkownicy chcący pozyskać informacje na dany temat, ponieważ odbierają możliwość realnej analizy i krytyki źródeł (Idzik & Klepka, 2021, s. 203–204; Żulicki & Żytomirski, 2020, s. 245).

Według serwisu Worldometer¹ każdego dnia w ciągu jednej sekundy wyszukiwanych jest około 100 000 informacji w Google na całym świecie („Worldometer”, b. d.). Natomiast według serwisu SimilarWeb² w sierpniu 2023 roku suma wszystkich odwiedzin witryny Google zarówno na komputerach stacjonarnych, jak i urządzeniach mobilnych wyniosła 85,3 biliony („SimilarWeb”, b. d.). Liczba wyszukiwań czy odwiedzin najpopularniejszej wyszukiwarki na świecie jednoznacznie wskazuje na fakt, że ludzie cały czas poszukują informacji. Niemniej imponujące wyniki statystyczne nie przekładają się na umiejętność. Obok stresu informacyjnego wywołanego nadmiarem informacji sytuacja może być zupełnie odwrotna. Brak wiedzy o informacji,

---

¹ Worldometer jest amerykańską firmą dostarczającą danych statystycznych z całego świata odzwierciedlających sytuację w czasie rzeczywistym z różnych dziedzin wiedzy. Worldometer prowadzony jest przez międzynarodowy zespół programistów, naukowców oraz wolontariuszy.

² SimilarWeb jest serwisem dostarczającym dane analityczne oraz rankingi dotyczące witryn internetowych i aplikacji mobilnych.

nieumiejętność eksploracji zasobów w poszukiwaniu zadowalających wyników również stanowi częstą bolączkę użytkowników Internetu (Jachym, 2017, s. 26–27). Wyszukiwarki internetowe indeksują, systematyzują, przyporządkowują dane do konkretnych szuflad, w które nie zawsze pozwalają zajrzeć swoim użytkownikom (Konopka, 2020, s. 176).

Odnalezienie równowagi pomiędzy sprawnym wyszukaniem a otrzymaniem pożądanej informacji jest *clue* działalności w cyberprzestrzeni. Działanie to wymaga jednak praktyki i rzetelnej edukacji w zakresie zasobów cyfrowych, której świadomość wzrasta z roku na rok, proporcjonalnie do liczby powstających nowych możliwości stwarzanych przez świat cyfrowy. Według raportu Głównego Urzędu Statystycznego dotyczącego społeczeństwa informacyjnego w Polsce w 2022 roku, odnotowano wzrost liczby studentów kształcących się na kierunkach z grupy technologie teleinformacyjne. W roku akademickim 2020/2021 liczba studentów wyniosła 66 402, natomiast w roku akademickim 2021/2022 – 67 489 osób. W porównaniu do lat wcześniejszych liczba ta stale rośnie, więc widać znaczące zainteresowanie młodych osób możliwościami edukacji w zakresie umiejętnego posługiwania się narzędziami cyfrowymi (Główny Urząd Statystyczny & Urząd Statystyczny w Szczecinie, 2022, s. 131).

Użytkownicy nie posiadający odpowiednich kompetencji cyfrowych, wpadający w sidła szumu i baniek informacyjnych mogą poszukiwać pomocy u infobrokerów. Obecnie rynek infobrokeringu w Polsce stale się poszerza. W powiecie krakowskim według stanu na dzień 02.09.2023 r. zarejestrowanych jest 811 firm prowadzących działalność gospodarczą z uwzględnieniem pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji, gdzie indziej niesklasyfikowanej oraz 1923 firm prowadzących działalność związaną z doradztwem w zakresie informatyki („CEiDG”, b. d.). Obok infobrokerów na pomoc osobom zagnubionym w cyfrowym świecie przychodzą bibliotekarze. Większość infobrokerów posiada podobne kompetencje do bibliotekarzy, ponieważ często stanowią część tej samej, stosunkowo wąskiej grupy – absolwentów kierunków studiów, między innymi takich jak: informacja naukowa i bibliotekoznawstwo, zarządzanie informacją, informacja w środowisku cyfrowym, informatologia, czy architektura informacji.

Oczywiście nie należy zakładać, że jakakolwiek osoba, czy to bibliotekarz, czy infobroker, czy po prostu hobbysta odnajdzie w gąszczu informacji absolutnie wszystkie potrzebne dane w oka mgnieniu. Bibliotekarze jednak posiadają kompetencje pozwalające na uchwycenie nitki wśród ogromu informacji, która pomoże dotrzeć do kłęбка zawierającego szczegółowe, a co najważniejsze zweryfikowane dane. Obecnie pomoc w zakresie informacji naukowej nie opiera się wyłącznie na zasobach tradycyjnych. Informacja naukowa rozumiana

jest jako wyjątkowo szerokie spectrum działań. Jest to zarówno dziedzina nauki, jak i informacja kierowana do naukowców, o nauce, a także przetworzona przy pomocy metod naukowych (Żmigrodzki, red. i in., 2006, s. 103; Sordylowa, 1997, s. 53). Jako dziedzina skupia się na kompleksowym zestawieniu ujęcia teoretycznego, metodologicznego i praktycznego zagadnień z zakresu działalności informacyjnej, czyli gromadzenia i przetwarzania, a kolejno udostępniania danych (Janiak, 2010, s. 8). „Nauka o informacji zajmuje się szeroko rozumianymi nośnikami, systemami informacyjnymi, źródłami informacji oraz zarządzaniem informacją z technicznego i organizacyjnego punktu widzenia” (Cisek, 2002, s. 55). Jest fuzją łączącą wiedzę z umiejętnością pozyskania wiedzy, gdzie użytkownik stanowi jej fundament. Natomiast jej główną własnością wyróżniającą ją od informacji nienaukowych, „jest to, iż opiera się ona wyłącznie na faktach” (Ratajewski, 1973, s. 22).

Pytanie zatem brzmi w jaki sposób współczesne biblioteki akademickie zarządzają informacją prowadząc działalność z zakresu informacji naukowej. Każdy użytkownik posiada odmienne kompetencje, inne zainteresowania naukowe, inne cele. Informacji naukowej nie da się sprowadzić do poziomu udzielania informacji o samej istocie funkcjonowania bibliotek. Komunikacja ma tutaj decydujące znaczenie. Jednak „informacja to nie komunikacja, a komunikacja to nie przekaz, lecz współistnienie” (Wolton, 2022, s. 96). Informacja bez wiedzy nie istnieje. Użytkownicy kierując swoje zapytania do bibliotekarzy czy popularnych wyszukiwarek internetowych na samym początku tworzenia kwerendy są obarczeni problemem przekazania informacji, tak, aby były jednoznaczne. Kolejno bibliotekarze mogą podejmować działania mające na celu uzyskanie satysfakcjonującego dla użytkownika wyniku. Należy jednak pamiętać, że kwerendy są jedynie wyimkiem działalności informacyjnej bibliotek akademickich.

Opis i wyniki badań

W celu zaprezentowania możliwości zarządzania informacją w krakowskich bibliotekach akademickich do badania wyłoniono cztery z książnic naukowych w Krakowie – dwie większe oraz dwie mniejsze pod względem wielkości księgozbiorów. Ponadto w badaniu uwzględniono profil bibliotek. Są to zarówno biblioteki uniwersytetów humanistycznych, jak i uczelni technicznych, tj. Biblioteka Jagiellońska (BJ), Biblioteka Główna Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica (BG AGH), Biblioteka Główna Uniwersytetu

Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej (BG UP)³ oraz Biblioteka Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki (BPK).

Biblioteka Jagiellońska na dzień 31 grudnia 2022 roku gromadziła 6 564 628 woluminów i jednostek (w tym 3 085 633 woluminów druków zwartych, 1 182 065 woluminów wydawnictw ciągłych oraz 2 296 930 jednostek zbiorów specjalnych). Biblioteka Jagiellońska tworzy system biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Jagiellońskiego wraz z bibliotekami wydziałowymi i instytutowymi. W 2022 roku obejmował on: BJ, 8 bibliotek wydziałowych, 18 bibliotek instytutowych, 1 bibliotekę międzywydziałową oraz Bibliotekę Medyczną z przynależnymi do niej bibliotekami instytutowymi i księgozbiorami w jednostkach Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Łącznie na dzień 31 grudnia 2022 roku we wszystkich bibliotekach Uniwersytetu Jagiellońskiego znajdowało się 8 744 872 woluminów i jednostek (w tym 4 817 841 woluminów druków zwartych, 1 478 083 woluminów wydawnictw ciągłych oraz 2 448 948 jednostek zbiorów specjalnych) (Sprawozdanie roczne Rektora Uniwersytetu..., 2023, s. 97).

Biblioteka Główna Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica na dzień 31 grudnia 2022 roku gromadziła 935 908 woluminów i jednostek (w tym 445 514 woluminów wydawnictw zwartych, 148 508 woluminów wydawnictw ciągłych oraz 341 879 jednostek zbiorów specjalnych). Podobnie, jak BJ tworzy system biblioteczno-informacyjny Akademii Górniczo-Hutniczej wraz z 12 bibliotekami wydziałowymi, 3 bibliotekami jednostek pozawydziałowych oraz 2 bibliotekami instytutowymi. Ponadto BG AGH jest opiekunem merytorycznym wszystkich bibliotek wchodzących w strukturę uczelni (Sprawozdanie Rektora Akademii..., b. d., s. 185).

Biblioteka Główna Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej (BG UP) współtworzy system biblioteczno-informacyjny uniwersytetu z bibliotekami dziedzinowymi, tj. biblioteką filologii angielskiej, neofilologii (sekcją romańska, rosyjską i germańską), nauk społecznych, geograficzno-biologiczną, nauk o sztuce, pedagogiki i psychologii oraz pedagogiki i psychologii z kolekcją pedagogiki społecznej („BG UP – Biblioteki Uczelni”, b. d.). Na koniec roku akademickiego 2020/2021 zbiory wszystkich bibliotek Uniwersytetu Pedagogicznego wyniosły 685 116 jednostek inwentarzowych. Biblioteka Główna wspiera oraz sprawuje kontrolę nad działaniami prowadzonymi w bibliotekach dziedzinowych. Nadzoruje również prenumeratę czasopism,

---

³ Prezentowane badania prowadzono w trzecim kwartale 2023 r., kiedy instytucja występowała pod nazwą Biblioteka Główna Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej (BG UP), dlatego w artykule wykorzystywana będzie nazwa BG UP. Z dniem 1 października 2023 r. Uniwersytetowi Pedagogicznemu im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie nadano nazwę „Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie”, więc Biblioteka nosi nazwę Biblioteki Głównej Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Zob. (Ustawa, 2023).

zakup baz danych i zagranicznych wydawnictw zwartych, jest odpowiedzialna za szkolenia bibliotekarzy oraz finanse instytucji (Sprawozdanie Rektora z działalności..., b. d., s. 50).

Biblioteka Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki (BPK) na dzień 31 grudnia 2022 roku gromadziła 398 539 woluminów i jednostek (w tym 226 574 woluminy druków zwartych, 71 138 woluminów wydawnictw ciągłych, 52 744 woluminy zbiorów specjalnych oraz 48 083 jednostek norm) („BPK – Profil zbiorów Biblioteki”, b. d.). Tak samo, jak wyżej wymienione biblioteki, BPK pełni funkcję biblioteki głównej systemu bibliotecznego-informacyjnego uczelni, w skład którego wchodzi także biblioteki jednostek organizacyjnych, wydziałów i instytutów Politechniki („BPK – System bibliotecznego-informacyjny”, b. d.).

Egzemplarze występujące w formie tradycyjnej, papierowej to nie wszystko, co mogą zaoferować obecnie biblioteki akademickie swoim użytkownikom do „wypożyczenia”. Według stanu na 31 grudnia 2022 r. BJ posiadała w swoim zasobie również 51 671 jednostek zinwentaryzowanych zbiorów elektronicznych, 339 700 jednostek licencjonowanych zbiorów elektronicznych, do których wykupiła dostęp w łącznie 97 bazach danych (w tym 261 151 jednostek e-książek i 78 549 jednostek e-czasopism). Ponadto BJ posiadała 830 887 jednostek materiałów, które zostały w niej zdigitalizowane (Sprawozdanie roczne Rektora Uniwersytetu..., 2023, s. 98). Na koniec roku 2022 w BG AGH licencjonowanych zbiorów elektronicznych, do których biblioteka opłaciła dostęp było 287 318 spośród 100 baz danych (w tym 279 825 e-książek i 7493 e-czasopism) (Sprawozdanie rektora Akademii..., b. d., s. 185). W 2020 roku BG UP zapewniła użytkownikom dostęp do 7 333 tytułów e-czasopism (nie wliczając w to zasobu baz EBSCO i Proquest), a także 51 286 e-książek w językach obcych i 2 023 e-książek w języku polskim. Ponadto BG UP w 2020 roku oferowała dostęp testowy do 11 baz danych (Sprawozdanie Rektora z działalności..., b. d., s. 51). Natomiast w BPK na dzień 31 grudnia 2022 roku użytkownicy mogli korzystać z 51 baz danych, 264 683 e-książek, 6 595 tytułów e-czasopism oraz 4 750 tytułów innych zbiorów elektronicznych („BPK – Profil zbiorów Biblioteki”, b. d.).

Badanie dotyczące zarządzania informacją w bibliotekach, rozumianego jako produktywnego korzystania z dostępnych informacji z uwzględnieniem różnych kompetencji informacyjnych, oparto o dane udostępniane użytkownikom za pośrednictwem serwisów WWW wskazanych instytucji oraz najnowszych, ogólnodostępnych sprawozdań Rektorów uczelni, którym podlegają biblioteki. Każda z bibliotek, która podlegała badaniu posiada w swoich strukturach jednostkę odpowiedzialną za udzielanie informacji naukowej, jednak forma tych jednostek jest zróżnicowana. W BJ jest to Sekcja Informacji Naukowej Oddziału Zbiorów Cyfrowych, natomiast w pozostałych trzech bibliotekach – Oddział Informacji Naukowej.

Każda z badanych bibliotek oferuje szeroki wachlarz usług informacyjnych. W związku z tym, że są to biblioteki akademickie ich „zestaw świadczeń” trafia do studentów oraz pracowników naukowych. Inaczej wygląda to w BJ, ze względu na profil instytucji. BJ jest zarówno biblioteką akademicką, jak i pełni rolę narodowej oraz publicznej, co oznacza, że z jej zasobów może w zasadzie korzystać każda osoba zainteresowana. Oznacza to również, że złożoność zapytań niekoniecznie musi odnosić się do głównego profilu uniwersytetu, pod którego pieczęcią działa BJ, czyli szeroko rozumianej humanistyki. Sekcja Informacji Naukowej w BJ oferuje swoim użytkownikom wiele usług pomagających odnaleźć się w gąszczu ponad 6 milionów zbiorów, poprzez między innymi udzielanie informacji katalogowych oraz realizację kwerend. Czytelnicy BJ mogą zarówno osobiście w Czytelnii Informacji Naukowej, jak i mailowo lub telefonicznie uzyskać informacje bibliograficzne oraz rzeczowe (faktograficzne) w oparciu o zasoby dostępne w bibliotece. W ramach informacji bibliograficznych oferowanych przez BJ znajdują się działania mające na celu między innymi: weryfikację oraz uzupełnienie dostarczonych przez użytkownika danych bibliograficznych, a także pomoc oraz porady podczas samodzielnego przeprowadzania wyszukiwania w oparciu o tradycyjne i elektroniczne źródła informacji. W BJ istnieje także możliwość zamówienia kwerendy rozumianej jako przygotowanie „obszernych informacji rzeczowych i bibliograficznych” na dany temat lub „większych bibliograficznych zestawień tematycznych z zakresu nauk humanistycznych i społecznych” („BJ – Usługi – Kwerendy”, b. d.). Realizacji nie podlegają kwerendy wymagające poszukiwań w źródłach poza BJ, opracowania genealogiczne oraz zestawienia bibliograficzne do prac naukowych, badawczych podlegających ocenie (np. licencjackich, magisterskich, itp.). Wśród informacji znajdujących się na stronie WWW BJ zamieszczono również informację, że kwerendy wymagające większych nakładów pracy i poświęconego na nie czasu są realizowane za opłatą, gdzie 1 godzina pracy nad kwerendą kosztuje 65,00 zł (Cennik opłat i usług Biblioteki..., 2023, s. 3), niezależnie od końcowego wyniku poszukiwań („BJ – Usługi – Kwerendy”, b. d.).

Oprócz możliwości uzyskania pomocy przy ogólnym wyszukiwaniu, sprawdzenia poprawności danych bibliograficznych i zamówienia kwerendy, BJ oferuje konsultacje z zakresu wyszukiwania informacji z danej dziedziny nauki. Pracownicy Sekcji Informacji Naukowej posiadają przypisane działy, w których się specjalizują i z których posiadają wiedzę, aby móc przeprowadzić konsultację, szkolenie dla każdej osoby zainteresowanej („BJ – Usługi – Usługi informacyjne”, b. d.). Innymi słowy w bibliotece istnieją nieformalne, niewpisane do regulaminu stanowiska bibliotekarzy dziedzinowych, czyli specjalistów procesów bibliotecznych i informacyjnych (Wojciechowski, 2008, s. 70). Warto tutaj wspomnieć, że bibliotekarze dziedzinowi są obecni w większości bibliotek czy

to naukowych, akademickich, czy publicznych na wielu szczeblach organizacyjnych instytucji. Pracownicy oddziałów gromadzenia i opracowania zbiorów również często pełnią funkcję bibliotekarzy dziedzinowych, choć nie zawsze jest to wprost artykułowane. Przeglądając oferty księgarskie, zamawiając nowości wydawnicze, a kolejno opracowując je, dostosowując do norm katalogowych stają się specjalistami z zakresu literatury określonej dziedziny (Baś, 2010, s. 183–190). W BJ, aby skorzystać z pomocy bibliotekarza z zakresu konkretnej dyscypliny można umówić się na spotkanie lub omówić interesujący użytkownika aspekt: drogą mailową, telefonicznie, osobiście w Czytelni Informacji Naukowej lub za pośrednictwem formularza „Zapytaj bibliotekarza” („BJ – Usługi – Usługi informacyjne”, b. d.; „BJ – Usługi – Zapytaj bibliotekarza”, b. d.).

W BG AGH usługi informacyjne również obejmują pomoc przy „wyszukiwaniu informacji katalogowych, bibliograficznych, rzeczowych i faktograficznych” jednak tylko w zakresie dyscyplin wiedzy powiązanych z profilem Akademii Górniczo-Hutniczej („BG AGH – Oddział Informacji Naukowej – O Oddziale”, b. d.). Wyszukiwanie literatury odbywa się zatem w oparciu o zbiory biblioteki, zarówno tradycyjne, jak i elektroniczne. BG AGH udziela także informacji o zbiorach bibliotek wydziałowych uczelni i innych bibliotek w kraju i zagranicą. Zajmuje się tym Oddział Informacji Naukowej, Oddział Udostępniania Zbiorów oraz Samodzielna Sekcja ds. Współpracy Międzybibliotecznej i Kontroli Zbiorów Biblioteki Głównej („BG AGH – Oddział Informacji Naukowej – Usługi informacyjne”, b. d.). Podobnie, jak w BJ, w BG AGH istnieje także możliwość zamówienia kwerendy. Nie ma tu jednak rozróżnienia na kwerendy wymagające większych nakładów pracy i te mniej wymagające. Wszystkie są płatne i wykonywane na podstawie zbiorów oraz zasobów informacyjnych BG AGH. Cena jest uwarunkowana statusem osoby zgłaszającej zapotrzebowanie na profesjonalne wyszukiwanie. Dla pracowników naukowych AGH cena to 30,00 zł za 1 godzinę pracy bibliotekarza, a dla pracowników naukowych spoza uczelni zamówienie kwerendy wiąże się z wydatkiem 50,00 zł za 1 godzinę pracy bibliotekarza. Do tych kwot należy doliczyć jeszcze kwoty związane z wydrukiem bądź skanem uzyskanych wyników. Co ważne, BG AGH posiada w swojej ofercie opracowanie kwerend dla przemysłu. Wówczas koszt za 1 godzinę pracy bibliotekarza to 120,00 zł (Cennik usług i opłat pobieranych..., 2021).

W BPK pracownicy Oddziału Informacji Naukowej także oferują pomoc poprzez udzielanie informacji bibliograficznych, rzeczowych, katalogowych oraz o bazach danych. Nie odnaleziono informacji o możliwości zamówienia kwerendy, zarówno na stronie WWW BPK, jak i BG UP („BPK – O bibliotece – Struktura organizacyjna – Oddział Informacji Naukowej”, b. d.).

Każda z jednostek odpowiadających za informację naukową w badanych bibliotekach oferuje także szeroką paletę szkoleń dedykowanych do swoich

użytkowników. W BJ zostały wyróżnione cztery rodzaje szkoleń: e-szkolenia z zasobów elektronicznych, usługa „Bibliotekarz dla Ciebie”, warsztaty i wykłady na zamówienie oraz szkolenia biblioteczne. Wśród e-szkoleń z zasobów elektronicznych BJ proponuje zapoznanie się z nagranyymi webinariami utworzonymi przez wiodących dostawców naukowych baz danych, jak: EBSCO, Elsevier, JSTOR, Web of Science oraz Wiley Online Library. Ciekawym rozwiązaniem dokształcania czytelników w podstawowych zasadach „poruszania się” po bibliotece jest usługa „Bibliotekarz dla Ciebie”. Są to indywidualne spotkania mające na celu podniesienie kompetencji wyszukiwawczych i informacyjnych zainteresowanych osób. Prowadzone są bezpłatnie, zarówno w sposób tradycyjny, na miejscu w bibliotece, jak i online, po wcześniejszym umówieniu terminu. Podczas takiego spotkania bibliotekarze instruuja, jak między innymi: efektywnie wykorzystywać bazy danych, korzystać z katalogów tradycyjnych i elektronicznych, tworzyć spisy bibliograficzne (także przy użyciu menadżera bibliografii Mendeley) oraz sporządzać analizę bibliometryczną („BJ – Usługi – Szkolenia i konsultacje – Bibliotekarz dla Ciebie”, b. d.). Usługa ta jest świadczona w BJ już od kilku lat. Jest stosunkowo popularna wśród użytkowników, głównie ze względu na to, że nie jest ograniczona ani miejscem, ani konkretnymi ramami czasowymi. W 2018 roku Aleksandra Prokop-Kacprzak oraz Marzanna Baś wskazywały, że spotkań w ramach tej usługi jest około 50 w ciągu całego roku. „Bibliotekarz dla Ciebie” jest bibliotekarzem w ruchu, prezentującym dokładnie te aspekty funkcjonowania biblioteki, na które zwraca uwagę czytelnik (Prokop-Kacprzak & Baś, 2018, s. 130).

Obok indywidualnych spotkań, BJ oferuje możliwość zamówienia standardowego szkolenia bibliotecznego, będącego wstępem do korzystania z biblioteki, podczas którego omawiane są np. warunki zapisu do biblioteki („BJ – Usługi – Szkolenia i konsultacje – Szkolenia biblioteczne”, b. d.). Natomiast Sekcja Informacji Naukowej BJ oferuje również możliwość zamówienia wykładów lub warsztatów z wyszukiwania informacji dla zorganizowanych grup w ramach cyklu *Ars Quaerendi*. W trakcie zajęć użytkownicy zapoznawani są z między innymi metodami, narzędziami oraz strategiami wyszukiwania publikacji oraz opisów bibliograficznych, zasadami interpretacji opisów bibliograficznych, a także sporządzania prac naukowych (Prokop-Kacprzak & Baś, 2018, s. 127–128). Ponadto w BJ można zamówić zajęcia w ramach cyklu *Ars Quaerendi Extra* dotyczącego kolekcji i katalogów zbiorów specjalnych biblioteki, tj. wydawnictw rzadkich i dokumentów życia społecznego, rękopisów, zbiorów muzycznych, graficznych i kartograficznych oraz starych druków („BJ – Usługi – Szkolenia i konsultacje – Wykłady i warsztaty na zamówienie”, b. d.).

Pracownicy Oddziału Informacji Naukowej BG AGH prowadzą szkolenia biblioteczne dla studentów uczelni, ale i każdej osoby zainteresowanej. Istnieje także możliwość zamówienia zwiedzania biblioteki z bibliotekarzem dla zorganizowanej grupy po wcześniejszym umówieniu terminu. Zajęcia dedykowane

studentom mają na celu przysposobienie uczestników studiów I i II stopnia do korzystania ze zbiorów tradycyjnych i elektronicznych biblioteki oraz tworzenia bibliografii załącznikowych dla różnych typów dokumentów. Szkolenia są prowadzone pod nazwą „Specjalistyczne źródła informacji” („BG AGH – Oddział Informacji Naukowej – Szkolenia”, b. d.). Mimo faktu, że szkolenie w głównej mierze prowadzone jest dla studentów uczelni istnieje także możliwość zamówienia go dla innych zorganizowanych grup liczących od 5 do 12 osób. Ponadto pracownicy Oddziału Informacji Naukowej BG AGH przygotowali dla wszystkich zainteresowanych „Niezbędnik bibliograficzny”, który został umieszczony na stronie WWW BG AGH oraz odsyłacze do materiałów informacyjnych i szkoleń, filmów instruktażowych nagranych przez dostawców baz danych. W „Niezbędniku” znajdują się przykładowe opisy bibliograficzne stosowane w bibliografiach załącznikowych odnoszące się do form tradycyjnych i elektronicznych: książki, rozdziału z książki, referatu z materiałów konferencyjnych, artykułu z czasopisma, normy, patentu, wydawnictwa prawnego, pracy magisterskiej i rozprawy doktorskiej, regulaminu, sprawozdania, mapy, programu komputerowego, instrukcji technicznej i innych prac niepublikowanych. Ponadto zawiera on zwięzłe informacje o pomocnych przy tworzeniu bibliografii menedżerach, takich jak: EndNote, Mendeley oraz Zotero („BG AGH – Specjalistyczne źródła informacji”, b. d.). Dla osób zainteresowanych biblioteką została przygotowana również prezentacja dostępna za pośrednictwem serwisu WWW. Uwzględnia najważniejsze, podstawowe informacje konieczne do samodzielnego korzystania z biblioteki, jak informacje dotyczące zapisu, wyszukiwania w katalogu i źródeł elektronicznych oraz dostępnych czytelnikach („BG AGH – Szkolenia biblioteczne dla studentów”, b. d.).

W ofercie Oddziału Informacji Naukowej BG AGH znajdują miejsce także szkolenia dedykowane dla bibliotekarzy. Wśród nich prowadzone są specjalistyczne praktyki dla studentów bibliotekoznawstwa na krakowskich uczelniach oraz pracowników sieci informacyjno-bibliotecznej AGH i bibliotek działających na terenie miasta („BG AGH – Szkolenia dla bibliotekarzy”, b. d.).

Rozbudowany system szkoleń posiada Oddział Informacji Naukowej BG UP. Doksztalcenie dotyczy obsługi katalogu elektronicznego, pomocy przy poszukiwaniu źródeł, zapoznaniu ze strategiami wyszukiwania w bazach dziedzinowych, wykorzystywania elektronicznych baz danych oraz tworzenia bibliografii załącznikowych. Szkolenia prowadzone przez pracowników Oddziału są bezpłatne i kierowane zarówno do użytkowników indywidualnych, jak i grup. Adresowane są do studentów, doktorantów oraz pracowników naukowych UP. W ofercie znajduje się szkolenie „Podstawy wyszukiwania w katalogu komputerowym i bazach danych”. Ma ono na celu podniesienie kompetencji w zakresie pozyskiwania piśmiennictwa na potrzeby prac naukowych, dyplomowych i zaliczeniowych. Ma formę wykładu połączonego z ćwiczeniami dedykowanego dla grup liczących od 8 do 10 osób. Oddział Informacji Naukowej BG UP oferuje

też dwa szkolenia tematyczne dla grup seminaryjnych po wcześniejszym ustaleniu terminu z opiekunem grupy. Pierwsze „Elektroniczne źródła informacji – bazy danych. Wyszukiwanie” opiera się na prezentacji i ćwiczeniach z wyszukiwania w bazach polskich i zagranicznych. Drugie „Bibliografia załącznikowa i przypisy bibliograficzne”, również przeprowadzane w formie ćwiczeń, prezentuje „praktyczne przykłady stosowania bibliografii i zamieszczania przypisów bibliograficznych” („BG UP – Szkolenia – Szkolenia indywidualne i grupowe”, b. d.). Przez BG UP proponowane są także szkolenia w formie online. Za pośrednictwem strony WWW biblioteki dostępne są dwa szkolenia: „Poznaj Bibliotekę” zamieszczone w postaci dokumentu PDF będące zbiorem podstawowych informacji o instytucji i zasadach korzystania z jej zasobów oraz „Bibliografie załącznikowe i tworzenie przypisów” dostępne za pośrednictwem platformy e-learningowej UP („BG UP – Szkolenia – Szkolenia on-line”, b. d.).

Oddział Informacji Naukowej BG UP przygotował też ofertę szkoleń dla studentów I roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia oraz jednolitych magisterskich. Szkolenie biblioteczne jest obowiązkowe na uniwersytecie dla wszystkich studentów uczelni. Warunkiem uzyskania zaliczenia jest udział w praktycznych ćwiczeniach prowadzonych on-line za pośrednictwem platformy MS Teams oraz prawidłowe wykonanie testu umieszczonego na platformie e-learningowej UP. Na stronie WWW biblioteki znajdują się informacje dla studentów opisujące, jakie są możliwe terminy ćwiczeń oraz w jaki sposób zapisać się na szkolenie. W przypadku szkoleń prowadzonych dla studentów studiów niestacjonarnych nie ma obowiązku uczestnictwa w ćwiczeniach za pośrednictwem MS Teams, natomiast są oni zobligowani do zapoznania się z materiałami dydaktycznymi dostarczonymi przez platformę e-learningową uczelni („BG UP – Szkolenia – Szkolenie dla I roku studiów stacjonarnych”, b. d.; „BG UP – Szkolenia – Szkolenie dla I roku studiów niestacjonarnych”, b. d.). W 2020 roku w szkoleniu wzięło udział 2 630 studentów w I roku studiów stacjonarnych i 862 studentów studiów niestacjonarnych (Sprawozdanie Rektora z działalności..., b. d., s. 52).

W ofercie Oddziału Informacji Naukowej BPK znajdują się zarówno szkolenia, kursy i warsztaty prowadzone w trybie stacjonarnym, jak i online. Są one kierowane do studentów, pracowników naukowych, młodych badaczy oraz wszystkich osób zainteresowanych instytucją. Biblioteka działa w porozumieniu z uczelnią udostępniając na platformie e-learningowej Delta PK 11 kursów w trzech językach. W języku polskim BPK dostarcza w ten sposób siedem kursów dotyczących: korzystania z Biblioteki, zapisu (kurs pozwala na zdalny zapis do BPK), programu Mendeley, Otwartej Nauki, kwestii związanych z doształcaniem i przebiegiem kariery naukowej, praktycznych porad dla osób piszących prace dyplomowe oraz Europejskiego dziedzictwa kulturowego i naukowego. Dwa kursy są w języku angielskim i dotyczą korzystania z BPK i dziedzictwa Europejskiego, natomiast kolejne dwa – w języku ukraińskim, odnoszą się do

zapisu i korzystania z usług Biblioteki. Ponadto w ofercie kursów e-learningowych Oddziału Informacji Naukowej BPK jest kurs o kompetencjach informacyjnych w pracy naukowej posadowiony na platformie Navoica („BPK – Szkolenia – Kursy e-learningowe”, b. d.). Na Politechnice Krakowskiej studenci I roku studiów pierwszego i drugiego stopnia są zobligowani do uczestnictwa w szkoleniu bibliotecznym po uzgodnieniu terminu bezpośrednio z dziekanami wydziałów. Jest ono prowadzone w formie 45-minutowego wykładu online połączonego z krótkim testem na platformie MS Teams. Celem szkolenia jest zapoznanie słuchaczy z zasadami panującymi w bibliotece, jej usługami, zasobami oraz strategiami wyszukiwania literatury („BPK – Szkolenia – Szkolenia biblioteczne”, b. d.). Natomiast dla wszystkich chętnych biblioteka udostępnia też listę webinarów poszczególnych dostawców baz danych, między innymi: Elsevier, Wiley, IEEE, Web of Science oraz odsyła do kursów i szkoleń tematycznych na platformie Navoica („BPK – Szkolenia – Webinaria”, b. d.).

Pracownicy Oddziału Informacji Naukowej biblioteki prowadzą także bezpłatne prezentacje i warsztaty zgodnie z zapotrzebowaniem osób zgłaszających chęć uczestnictwa. Odbywają się one zdalnie za pośrednictwem MS Teams lub stacjonarnie w BPK oraz na konkretnych proponowanych wydziałach uczelni. Tematyka spotkań jest bardzo zróżnicowana począwszy od przeglądu wybranych źródeł elektronicznych adekwatnych do treści kształconych na poszczególnych wydziałach, przez zasoby elektroniczne BPK, omawianie stylów opisów bibliograficznych i menedżerów bibliografii, Bibliografię Publikacji Pracowników i Repozytorium PK, aż po analizę cytowań, bibliometrię i profile naukowców w Internecie („BPK – Szkolenia – Prezentacje i warsztaty”, b. d.).

Wśród usług Sekcji Informacji Naukowej BJ znajduje się również część dedykowana dla pracowników naukowych, doktorantów i studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego. Obok konsultacji z zakresu sporządzania analizy bibliometrycznej mogą oni skorzystać z usługi weryfikacji takiej analizy. Użytkownicy wówczas są zobowiązani do przesłania analizy swojego dorobku naukowego, kolejno pracownicy Sekcji Informacji Naukowej sprawdzają przesłaną analizę poprzez powtórne skontrolowanie współczynnika Hirscha, liczby cytowań oraz sumarycznego Impact Factor wymaganych między innymi podczas postępowania habilitacyjnego lub o nadanie tytułu profesora („BJ – Usługi – usługi bibliometryczne”, b. d.). Na stronie WWW BJ można też odnaleźć odnośniki do podstawowych źródeł informacji o cytowaniach dla autorów, źródeł służących do oceny publikacji naukowych, skryptów do badań bibliometrycznych („BJ – Usługi – usługi bibliometryczne”, b. d.) oraz serwisów dotyczących publikowania prac naukowych („BJ – Usługi – Wsparcie dla publikowania naukowego”, b. d.).

Oddział Informacji Naukowej BG AGH również oferuje użytkownikom usługi z zakresu bibliometrii. Wykonuje analizy cytowań publikacji naukowych w oparciu o dostępne bazy naukowe („BG AGH – Usługi informacyjne”, b. d.).

na zlecenie za opłatą. Na stronie WWW BG AGH prezentuje także kompendium wiedzy dotyczące sporządzania analizy bibliometrycznej. Znajdują się tam podstawowe dane dotyczące tego czym jest indeks Hirscha, współczynnik Impact Factor, sumaryczny Impact Factor oraz jak je ustalić i obliczyć („BG AGH – FAQ – Wokół cytowań”, b. d.).

Na stronie WWW BG UP zamieszczono źródła do oceny publikacji naukowych, tj. listy czasopism punktowanych, odnośniki do wyszukiwarek czasopism naukowych, liczne Rozporządzenia i Komunikaty Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz informacje pomocne przy samodzielnym wyszukiwaniu cytowań w bazach danych wraz z instrukcjami („BG UP – Dla pracownika – Źródła do oceny publikacji”, b. d.). Nie udało się jednak odszukać informacji, czy Oddział Informacji Naukowej BG UP ma w swojej ofercie usługę sporządzania bądź weryfikacji analiz bibliometrycznych dla pracowników, doktorantów lub studentów uczelni. Zaskakującym jednak jest fakt, że pracownicy Oddziału Informacji Naukowej BG UP

pełnią również rolę Importerów Publikacji do Polskiej Bibliografii Naukowej (PBN), będącej częścią systemu POL-on, przygotowując dane do okresowej ewaluacji podmiotów naukowych w Polsce. Zajmują się także sprawozdawczością kosztów poniesionych przez Uczelnię z tytułu publikacji artykułów oraz monografii naukowych w ankiecie MEiN („BG UP – Poradnik Czytelnika – Oddział Informacji Naukowej”, b. d.).

Żadna z jednostek odpowiedzialnych za informację naukową wylonionych do badania nie zajmuje się tego typu działalnością.

Natomiast Oddział Informacji Naukowej BPK wykonuje bezpłatnie, na zamówienie autora analizę bibliometryczną zawierającą następujące dane: indeks Hirscha wraz z analizą cytowań, wartość wskaźnika Impact Factor tytułów czasopism, liczbę punktów przydzielonych za publikacje zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministerstwa Edukacji i Nauki. Analiza ta posiada również „zestawienie publikacji zarejestrowanych w Bibliografii Publikacji Pracowników Politechniki Krakowskiej wg typów publikacji wraz z informacją o indeksowaniu w bazach Web of Science i Scopus oraz o modelu publikowania (Open Access)” („BPK – Publikowanie i ewaluacja – Analizy bibliometryczne”, b. d.). Na stronie WWW BPK znajdują się też informacje między innymi o wskaźnikach bibliometrycznych i sposobie ich obliczania oraz aktach prawnych dotyczących oceny pracownika naukowego uczelni. Biblioteka udostępnia również: wykazy ministerialne czasopism i wydawnictw naukowych oraz recenzowanych materiałów z konferencji naukowych, akty prawne dotyczące szkolnictwa wyższego, odsyłacze do witryn internetowych na temat ewaluacji. W ramach zakładki „Publikowanie i ewaluacja” zostały umieszczone dodatkowo informacje na temat: prawa autorskiego,

narzędzi pomocnych przy wyborze czasopisma lub wydawnictwa, w którym można opublikować swoją pracę, źródeł finansowania publikacji, etyki publikacyjnej i wskazanych praktyk w procesach recenzyjnych. Przytoczone zostały poszczególne aspekty dotyczące własności intelektualnej oraz różne formy nierzetelnych, drapieżnych wydawnictw i czasopism naukowych („BPK – Publikowanie i ewaluacja”, b. d.).

Na stronie WWW BPK odnaleźć można liczne informacje związane z Otwartą Nauką (między innymi otwartymi zasobami edukacyjnymi, polityką otwartego dostępu i programami otwartego publikowania) („BPK – Otwarta Nauka”, b. d.) oraz wskazówkami dla naukowców budującymi ich widoczność i zasięgi (między innymi identyfikatory w sieci, źródła informacji o programach grantowych, narzędzia do analizy sieci współpracy) („BPK – Naukowiec w sieci”, b. d.).

W wybranych do badania krakowskich bibliotekach akademickich większość jednostek odpowiedzialnych za udzielanie informacji naukowej tworzy również własne bazy danych. Sekcja Informacji Naukowej BJ prowadzi Bazę Biogramów. Jej meritum jest udostępnianie danych dotyczących Polaków, o których została opublikowana wzmianka lub biogram w literaturze wydanej po 1944 roku. Baza „zawiera opisy bibliograficzne biogramów, a także bibliografii podmiotowych lub przedmiotowych”, których dotyczy dany rekord. Zakresem chronologicznym sięga XVI wieku aż do czasów współczesnych i osób żyjących. W czerwcu 2022 roku baza liczyła 66 000 biogramów („BJ – Zasoby cyfrowe – Baza Biogramów”, b. d.).

Baz tworzonych oraz współtworzonych przez BG AGH jest znacznie więcej. Wśród nich znajdują się: BazTech, Bibliografia Publikacji Pracowników AGH, BIME-T, HABI, NOBEL oraz portal Historia AGH. BazTech jest bazą bibliograficzno-abstraktową artykułów z polskich czasopism technicznych, z nauk ścisłych i ochrony środowiska. BG AGH współtworzy bazę wraz z 21 instytucjami w kraju, między innymi z BPK („Konsorcjum BazTech”, b. d.; Sprawozdanie Rektora Akademii..., b. d., s. 182). Kolejna baza – Bibliografia Publikacji Pracowników AGH, pod kątem merytorycznym, opracowywana jest przez pracowników Oddziału Informacji Naukowej BG AGH. Baza rejestruje opisy publikacji pracowników uczelni od 1999 roku i jest aktualizowana na bieżąco. Publikacje wydane wcześniej są rejestrowane tylko wtedy, jeśli nie zostały uwzględnione w wersji drukowanej Bibliografii.

Do opisów publikacji dodawane są wartości współczynnika Impact Factor lub informacje o zaistnieniu czasopisma na tzw. „liście filadelfijskiej” (LF). Dodatkowo w bazie gromadzone są informacje na temat otwartego dostępu do treści publikacji (Open Access) („Bibliografia Publikacji Pracowników AGH – Informacje ogólne”, b. d.)

Bibliografia na koniec 2022 roku rejestrowała 142 524 publikacje (Sprawozdanie Rektora Akademii..., b. d., s. 182). Kolejne trzy bazy, tj. BIMET, HABI oraz NOBEL są dostępne w Oddziale Informacji Naukowej BG AGH. BIMET jest bibliograficzną bazą obejmującą w wyborze piśmiennictwo polskie z zakresu nauk technicznych, zawartość publikacji znajdujących się w Oddziale Informacji Naukowej BG AGH i artykuły z czasopism. Baza ta nie jest już aktualizowana. HABI to bibliograficzna baza habilitacji, które miały miejsce w uczelni, natomiast NOBEL jest bibliograficzną bazą dotyczącą laureatów nagrody Nobla. Oddział Informacji Naukowej BG AGH prowadzi jeszcze portal Historia AGH prezentujący najważniejsze fakty dotyczące Akademii („BG AGH – Bazy własne Biblioteki”, b. d.). Zawiera też informacje o wybranych osobach działających w strukturach uczelni, wydziałach, składach osobowych, prasie wydawanej na AGH oraz artykułach o AGH w prasie („Portal Historia AGH”, b. d.). Na koniec 2022 roku portal rejestrował 1390 biogramów osób związanych z uczelnią (Sprawozdanie Rektora Akademii..., b. d., s. 183). Ponadto w ramach działań o charakterze informacyjnym Oddział Informacji Naukowej BG AGH tworzy wystawy nowości książkowych w zbiorach biblioteki oraz wystawy tematyczne dostępne online („BG AGH – Oddział Informacji Naukowej – Wystawy”, b. d.).

Oddział Informacji Naukowej BG UP prowadzi trzy własne bazy, tj. Bibliografię publikacji pracowników i doktorantów UP, bazę Edukator oraz Katalog Prac Doktorskich. Pierwsza z nich – Bibliografia publikacji pracowników i doktorantów UP rejestruje

opisy bibliograficzne publikacji naukowych, popularnonaukowych, dydaktycznych i literackich oraz dokumenty elektroniczne, których autorami, współautorami lub redaktorami są pracownicy lub doktoranci Uniwersytetu Pedagogicznego („BG UP – Bazy tworzone w BG”, b. d.).

Elektroniczna wersja bazy jest kontynuacją drukowanej, siedmiotomowej bibliografii dorobku naukowego pracowników uniwersytetu za lata 1946–2000 („BG UP – Dla pracownika – Bibliografia publikacji”, b. d.). Druga baza tworzona przez Oddział Informacji Naukowej BG UP to Edukator – naukowa multidziedzinowa baza danych uczelni. Jest to baza zawierająca opisy bibliograficzne książek, artykułów z czasopism, fragmentów książek oraz recenzji książek i tych ukazujących się w czasopismach z zakresu między innymi: bibliotekoznawstwa, edukacji, językoznawstwa, literaturoznawstwa, pedagogiki, psychologii. Jest wykonywana w oparciu o zbiory BG UP („Baza Edukator – Informacje o bazie danych Edukator”, b. d.). Ostatnią bazą obecnie zarządzaną przez Oddział Informacji Naukowej BG UP jest Katalog Prac Doktorskich UP. Katalog ten obejmuje rozprawy doktorskie pracowników uniwersytetu niezależnie od uczelni, na której zostały obronione, rozprawy napisane pod kierunkiem promotorów z UP lub gdzie recenzentem był pracownik UP oraz

prace przekazane z innych uczelni w ramach wymian w latach 1946–1973 („Katalog Prac Doktorskich UP – Informacje o Katalogu Prac Doktorskich UP”, b. d.)

Nie odnaleziono informacji o bazach własnych prowadzonych przez Oddział Informacji Naukowej BPK. Jednak jednym z jego zadań jest zarówno opracowanie, jak i obsługa bibliotecznych baz danych. Ponadto pracownicy Oddziału dokumentują dorobek publikacyjny pracowników uczelni prowadząc Bibliografię Publikacji Pracowników PK. Rejestrowane są w niej wydawnictwa samoistne i niesamoistne, rozprawy doktorskie oraz inne e-publikacje. Zawarte w bibliografii opisy bibliograficzne posiadają przypisane punkty zgodnie z listami ogłaszanymi przez Ministerstwo Edukacji i Nauki („Bibliografia Publikacji Pracowników PK”, b. d.). W BPK prowadzone są oprócz tego bazy autorskie oraz tworzone w porozumieniu z innymi instytucjami, jak np. wcześniej wspomniana baza BazTech. Bazami autorskimi biblioteki są: „Architektura i Sztuka Krakowa” będąca bibliografią zawartości wybranych wydawnictw związanych tematycznie z zakresem bazy, „Konferencje Krynickie – Referaty” rejestrująca opisy referatów, które ukazały się w materiałach konferencyjnych z konferencji naukowych Komitetu Nauki Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa i Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej Polskiej Akademii Nauk, „Niepublikowane prace naukowe pracowników PK” oraz będąca w trakcie opracowania baza „Historia i Ludzie PK” („BPK – Bazy bibliograficzne – O bazach”, b. d.).

Warto wspomnieć, że pracownicy Oddziału Informacji Naukowej BPK oprócz wymienionych zadań prowadzą także angielską wersję strony WWW biblioteki, zajmują się badaniem i analizą potrzeb użytkowników instytucji oraz prowadzą serwis informacyjny „Nauka” na stronie WWW uczelni obejmujący między innymi odniesienia do: zbliżających się konferencji, wydawnictwa i repozytorium PK, serwisu poświęconego badaniom naukowym („PK – Nauka”, b. d.).

Podsumowanie

Przeprowadzone badanie wykazało, że system zarządzania informacją w wybranych krakowskich bibliotekach akademickich w znacznej większości pokrywa się ze sobą udostępniając użytkownikom dokładnie te „pakiety” informacji, których potrzebują jako klienci instytucji o konkretnych profilach naukowych⁴. Rozwój nauki wzmacnia popyt na różnego rodzaju działalność usługowo-edukacyjną rozwijającą kompetencje informacyjne. Wybrane do badania biblioteki wykazują duże zainteresowanie potrzebami użytkowników. Kształcą,

---

⁴ Zbiorcze zestawienie wszystkich usług informacyjnych zidentyfikowanych podczas przeprowadzonego badania prezentuje tabela 1 (zob. Załącznik).

pomagają, kierunkują swoich czytelników w celu zmniejszenia stresu informacyjnego i umiejętności poruszania się po dostępnych zasobach. Stanowią podporę nauki w szerokim znaczeniu tego słowa, ponieważ „informacje związane bezpośrednio z wiedzą są konieczne do zachowania równowagi. Naukowcy są pośrednikami, bez których świat informacji nie może funkcjonować. Tak więc konieczne są nie tylko informacja i komunikacja, ale także wiedza” (Wolton, 2022, s. 81), a bibliotekarze odnajdują się w tej roli.

Bibliografia

- Babik, Wiesław. (2010). O natłoku informacji i związanym z nim przeciążeniu informacyjnym. W: J. Morbitzer (red.), *Człowiek, media, edukacja* (s. 21–27). Kraków: Katedra Technologii i Mediów Edukacyjnych. Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie.
- Babik, Wiesław (cop. 2014). *Ekologia informacji*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Baś, Marzanna. (2010). Bibliotekarz dziedziny w Bibliotece Jagiellońskiej? *Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej*, 60, 183–190.
- Baza Edukator – Informacje o bazie danych Edukator. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: <http://bgbase.up.krakow.pl/biblio/bibliografia/bibinfo.html>
- BG AGH – Bazy własne Biblioteki. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: <http://www.bg.agh.edu.pl/pl/node/2962>
- BG AGH – FAQ – Wokół cytowań. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: <http://www.bg.agh.edu.pl/pl/node/953>
- BG AGH – Oddział Informacji Naukowej – O Oddziale. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: <http://www.bg.agh.edu.pl/OIN>
- BG AGH – Oddział Informacji Naukowej – Szkolenia. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: http://www.bg.agh.edu.pl/pl/OIN?qt-oin_qt=3#qt-oin_qt
- BG AGH – Oddział Informacji Naukowej – Usługi informacyjne. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: <http://www.bg.agh.edu.pl/OIN>
- BG AGH – Oddział Informacji Naukowej – Wystawy. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: <http://www.bg.agh.edu.pl/OIN>
- BG AGH – Specjalistyczne źródła informacji. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: <http://www.bg.agh.edu.pl/pl/node/3418>
- BG AGH – Szkolenia biblioteczne dla studentów. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: <http://www.bg.agh.edu.pl/pl/node/4050>
- BG AGH – Szkolenia dla bibliotekarzy. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: <http://www.bg.agh.edu.pl/pl/node/3419>
- BG AGH – Usługi informacyjne. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: <http://www.bg.agh.edu.pl/pl/node/103>
- BG UP – Bazy tworzone w BG. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: https://bg.up.krakow.pl/?page_id=1091
- BG UP – Biblioteki Uczelni. (b. d.) [online]. Pobrano 8 września 2023, z: https://bg.up.krakow.pl/?page_id=1066#biblioteki_institutowe
- BG UP – Dla pracownika – Bibliografia publikacji. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: https://bg.up.krakow.pl/?page_id=363

- BG UP – Dla pracownika – Źródła do oceny publikacji. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: https://bg.up.krakow.pl/?page_id=1040
- BG UP – Poradnik Czytelnika – Oddział Informacji Naukowej. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: https://bg.up.krakow.pl/?page_id=775
- BG UP – Szkolenia – Szkolenia indywidualne i grupowe. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: https://bg.up.krakow.pl/?page_id=637
- BG UP – Szkolenia – Szkolenia on-line. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: https://bg.up.krakow.pl/?page_id=817
- BG UP – Szkolenia – Szkolenie dla I roku studiów niestacjonarnych. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: https://bg.up.krakow.pl/?page_id=838
- BG UP – Szkolenia – Szkolenie dla I roku studiów stacjonarnych. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: https://bg.up.krakow.pl/?page_id=827
- Bibliografia Publikacji Pracowników AGH – Informacje ogólne. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: https://bpp.agh.edu.pl/opis_systemu/
- Bibliografia Publikacji Pracowników PK. (b. d.) [online]. Pobrano 17 września 2023, z: https://suw.biblos.pk.edu.pl/opis_bazyBPP
- BJ – Usługi – Kwerendy, (b. d.) [online]. Pobrano 08 września 2023, z: <https://bj.uj.edu.pl/uslugi/kwerendy>
- BJ – Usługi – Szkolenia i konsultacje – Bibliotekarz dla Ciebie. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: <https://bj.uj.edu.pl/uslugi/bibliotekarz-dla-ciebie>
- BJ – Usługi – Szkolenia i konsultacje – Szkolenia biblioteczne. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: <https://bj.uj.edu.pl/uslugi/szkolenia-i-konsultacje/szkolenia-biblioteczne>
- BJ – Usługi – Szkolenia i konsultacje – Wykłady i warsztaty na zamówienie. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: <https://bj.uj.edu.pl/uslugi/szkolenia-i-konsultacje/wyklady-i-warsztaty>
- BJ – Usługi – usługi bibliometryczne. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: <https://bj.uj.edu.pl/uslugi/uslugi-bibliometryczne>
- BJ – Usługi – Usługi informacyjne. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: <https://bj.uj.edu.pl/uslugi/uslugi-informacyjne>
- BJ – Usługi – Wsparcie dla publikowania naukowego. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: <https://bj.uj.edu.pl/uslugi/wsparcie-dla-publicowania-naukowego>
- BJ – Usługi – Zapytaj bibliotekarza. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: <https://bj.uj.edu.pl/uslugi/zapytaj-bibliotekarza-formularz>
- BJ – Zasoby cyfrowe – Baza Biogramów. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: <https://bj.uj.edu.pl/zasoby-cyfrowe/baza-biogramow>
- BPK – Bazy bibliograficzne – O bazach. (b. d.) [online]. Pobrano 17 września 2023, z: http://suw.biblos.pk.edu.pl/info_bazy
- BPK – Naukowiec w sieci. (b. d.) [online]. Pobrano 15 września 2023, z: <https://www.biblos.pk.edu.pl/naukowiec-w-sieci/identyfikatory-naukowcow>
- BPK – O bibliotece – Struktura organizacyjna – Oddział Informacji Naukowej. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: <https://www.biblos.pk.edu.pl/o-bibliotece/struktura-organizacyjna/oddzial-informacji-naukowej-b-3>
- BPK – Otwarta Nauka. (b. d.) [online]. Pobrano 15 września 2023, z: <https://www.biblos.pk.edu.pl/otwarta-nauka>
- BPK – Profil zbiorów Biblioteki. (b. d.) [online]. Pobrano 8 września 2023, z: <https://www.biblos.pk.edu.pl/o-bibliotece/o-nas/profil-zbiorow>

- BPK – Publikowanie i ewaluacja – Analizy bibliometryczne. (b. d.) [online]. Pobrano 15 września 2023, z: <https://www.biblos.pk.edu.pl/publikowanie-i-ewaluacja/analizy-bibliometryczne>
- BPK – Publikowanie i ewaluacja. (b. d.) [online]. Pobrano 15 września 2023, z: <https://www.biblos.pk.edu.pl/publikowanie-i-ewaluacja/publikowanie-wybrane-aspekty>
- BPK – System biblioteczno-informacyjny. (b. d.) [online]. Pobrano 8 września 2023, z: <https://www.biblos.pk.edu.pl/biblioteki-jednostek-pk/system-biblioteczno-informacyjny>
- BPK – Szkolenia – Kursy e-learningowe. (b. d.) [online]. Pobrano 15 września 2023, z: <https://www.biblos.pk.edu.pl/szkolenia/kursy-e-learningowe>
- BPK – Szkolenia – Prezentacje i warsztaty. (b. d.) [online]. Pobrano 15 września 2023, z: <https://www.biblos.pk.edu.pl/szkolenia/prezentacje-i-warsztaty>
- BPK – Szkolenia – Szkolenia biblioteczne. (b. d.) [online]. Pobrano 15 września 2023, z: <https://www.biblos.pk.edu.pl/szkolenia/szkolenie-biblioteczne>
- BPK – Szkolenia – Webinaria. (b. d.) [online]. Pobrano 15 września 2023, z: <https://www.biblos.pk.edu.pl/szkolenia/webinaria>
- CEIDG – Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej. (b. d.) [online]. Pobrano 2 września 2023, z: <https://ceidg.gov.pl>
- Cennik opłat i usług Biblioteki Jagiellońskiej. (2023). Pobrano 9 września 2023, z: https://bj.uj.edu.pl/documents/4148353/152978932/Zarz%C4%85dzenie_2_2023_Cennik.pdf/a3e99208-3087-47cf-af02-8707f82601dc
- Cennik usług i opłat pobieranych w Bibliotece Głównej Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie. (2021). Pobrano 9 września 2023, z: <http://www.bg.agh.edu.pl/node/215>
- Cisek, Sabina. (2002). *Filozoficzne aspekty informacji naukowej*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Czerski, Wojciech Marcin. (2020). Przeciążenie informacyjne wyzwaniem dla edukacji doby cyfrowej. *Przegląd Pedagogiczny*, 2, s. 74–84.
- Główny Urząd Statystyczny & Urząd Statystyczny w Szczecinie. (2022). Społeczeństwo informacyjne w Polsce w 2022 roku. Pobrano 15 września 2023, z: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne/spoleczenstwo-informacyjne-w-polsce-w-2022-roku,1,16.html>
- Idzik, Jakub & Klepka, Rafał. (2021). Bańka informacyjna i zjawisko echo chamber. W: O. Wasiuta, S. Wasiuta (red.), *Encyklopedia Bezpieczeństwa*, t. 1 A–C (s. 201–209). Kraków: Wydawnictwo LIBRON – Filip Lohner.
- Jachym, Wioletta. (2017). Stres informacyjny – czy dostrzegamy zagrożenie dla zdrowia? *Health Promotion & Physical Activity*, 1, s. 23–29.
- Janiak, Małgorzata. (2010). *Informacja naukowa w Polsce na przełomie XX i XXI wieku: dynamika zmian w świetle piśmiennictwa*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Katalog Prac Doktorskich UP – Informacje o Katalogu Prac Doktorskich UP. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: <http://bgbase.up.krakow.pl/biblio/bibliografia/dokinfo.html>
- Klaudia Skelnik, Klaudia. (2018). O pojęciu informacji w świecie mediów elektronicznych, *Zarządzanie mediami*, 6, 1, 51–72.
- Konopka, Barbara. (2020). Szum informacyjny i jego rola w kształtowaniu warunków medialnych i kulturowych. *Transformacje*, 1/2 (104/105), 172–191.
- Konsorcjum BazTech. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: <http://baztech.icm.edu.pl/konsorcjum-baztech/>

- Krakowska, Monika. (2022). *Zachowania informacyjne człowieka w kontekście zjawiska epistemicznej bańki informacyjnej: propozycja nowej koncepcji*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Ledzińska, Maria. (2002). Stres informacyjny jako zagrożenie dla rozwoju. *Roczniki psychologiczne*, 5, 77–97.
- Lubański, Mieczysław. (1974). O pojęciu informacji. *Studia Philosophiae Christianae*, 10, 1, 73–99.
- Materska, Katarzyna. (2007). *Informacja w organizacjach społeczeństwa wiedzy*. Warszawa: Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.
- Nowak, Wiktor. (2021). Bańka filtrująca, bańka wyboru a bańka informacyjna. Próba podziału, definicji i analizy zjawisk. *Dyskurs & Dialog*, 2, s. 63–78.
- PK – Nauka. (b. d.) [online]. Pobrano 17 września 2023, z: <https://www.pk.edu.pl/index.php?lang=pl>
- Popiołek, Malwina & Sroka, Klaudia. (2019). Bańka filtrująca i świadomość mechanizmów jej funkcjonowania wśród młodzieży – wyniki badania przeprowadzonego wśród gimnazjalistów. *Zarządzanie mediami*, 7, 3, 159–171.
- Portal Historia AGH. (b. d.) [online]. Pobrano 9 września 2023, z: https://historia.agh.edu.pl/wiki/Portal_Historia_AGH
- Prokop-Kacprzak, Aleksandra, & Baś, Marzanna. (2018). Aktywność Biblioteki Jagiellońskiej we wspomaganiu procesu dydaktycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz w realizacji społecznej potrzeby uczenia się przez całe życie. *Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy*, 2 (52), 125–135.
- Ratajewski, Jerzy. (1973). *Wstęp do informacji naukowej*, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.
- SimilarWeb. (b. d.) [online]. Pobrano 2 września 2023, z: <https://www.similarweb.com/website/google.com/#overview>
- Sordylowa, Barbara. (1997). *Z problematyki bibliotek i informacji naukowej*. Warszawa: Polska Akademia Nauk. Biblioteka w Warszawie.
- Sprawozdanie Rektora Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie: z działalności uczelni w 2022 roku. (b. d.) [online]. Pobrano 4 września 2023, z: https://www.agh.edu.pl/home/ckim/dokumenty/Sprawozdania_wladz/Sprawozdanie_Rektora_AGH_z_dzialalnosci_uczelni_w_2022.pdf
- Sprawozdanie Rektora z działalności i realizacji strategii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w 2020 roku. (b. d.) [online]. Pobrano 8 września 2023, z: <https://bip.up.krakow.pl/wp-content/uploads/sites/11/2021/12/SPRAWOZDANIE-REKTORA-2020.pdf>
- Sprawozdanie roczne Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego za rok 2022. (2023). Pobrano 3 września 2023, z: <https://bip.uj.edu.pl/dokumenty/sprawozdanie>
- Tadeusiewicz, Ryszard. (1999). W dymie i mgłę. *Computerworld: tygodnik menedżerów i informatyków*, 37, s. 60–62.
- Tokarska, Anna. (2013). Biblioteka w przestrzeni informacyjnej. W: A. Tokarska (red.), *Bibliotekarstwo*, (s. 21–28). Warszawa: Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.
- Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. 1997, nr 85 poz. 539).
- Ustawa z dnia 30 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023, poz. 2005).
- Wojciechowski, Jacek. (2008). Bibliotekarze – różne warianty ról. W: M. Skalska-Zlat, Anna Żbikowska-Migoń (red.), *Dokument, książka i biblioteka w badaniach naukowych i nauczaniu uniwersyteckim*, (s. 63–84). Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.

- Wolton, Dominique. (2022). *Informacja i komunikacja*. Warszawa: Oficyna Naukowa.
- Worldometer. (b. d.) [online]. Pobrano 2 września 2023, z: <https://www.worldometers.info/>
- Żmigrodzki, Zbigniew, Babik, Wiesław, Pietruch-Reizes. (red.) (2006). *Informacja naukowa: rozwój – metody – organizacja*. Warszawa: Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.
- Żulicki, Remigiusz & Żytomirski, Michał. (2020). Próba wypracowania metodologii pomiaru baniek filtrujących w wyszukiwarce Google. *Zarządzanie mediami*, 8, 3, 243–257.

The world of information in a library or a library in the world of information? Information management in selected Cracow academic libraries

ABSTRACT: The aim of this article is to present different ways of managing information in selected Cracow academic libraries. Four of Cracow's academic libraries were selected for the study, i.e. the Jagiellonian Library, the AGH University Main Library, the Main Library of the Pedagogical University of Cracow and The Cracow University of Technology Library. The article compares and analyses the services offered by the libraries to different user groups. The services provided by the agenda responsible for providing science information were discussed. These include queries, bibliometric analysis, group trainings and personalised courses. The article also presents the solutions which aim to improve the information literacy of today's library users, available into the institutions selected for the study.

KEYWORDS: libraries, information management, information literacy, information science